

همیشه

حافظ
می‌بیاورد که نازد به گل باغ جهان
هر که غارت‌گری باد خزانی دانست

صفحه آخر

www.hamshahronline.ir
www.hamshahronline.ir

دفتر مرکزی: تهران، خیابان ولیعصر (ع.ج)، کوچه شهید سیدکمال قرینی، شماره ۱۴
کد پستی: ۴۵۹۵۴-۱۹۶۶۶ تهران، صندوق پستی ۱۹۳۹۵/۵۴۴۴
تلفن: ۰۲۰-۲۲۰۳۰۰۰، ۲۲۰۳۰۰۰۰، ۲۲۰۳۰۰۰۰

پدربش آگهی: ۸۳۳۲۱۰۰۰
چاپ: همشهری
تلفن: ۰۲۰-۲۸۰۷۵۰۰
توزیع و اشتراک: موسسه نشر گستر امروز نیون
تلفن توزیع: ۰۲۱-۶۱۹۳۳۰۰۰
تلفن اشتراک: ۰۲۱-۶۱۹۳۳۱۱۴

جامعه:
دیپروهمه طباطبایی
گزارش:
دیپروهمه سوسود میر
۳۴ (سینما و تلویزیون)
دیپروهمه سعید مروتی
دیپروهمه علیرضا محمودی
صفحه آخر:
دیپروهمه جواد نصرتی
طرح و گرافیک:
دیپروهمه محمدعلی حلیمی

سیاسی و دیپلماتیک:
دیپروهمه حسین ارچلو
شهرنگار:
دیپروهمه بهرام نژاد
دیپروهمه بهرام نژاد
اقتصاد:
دیپروهمه حسین لطفی
دیپروهمه موسی پور
تماشاگر:
دیپروهمه محمدجعفر قویپور
دیپروهمه لیلی فرسند

صاحب امتیاز:
مؤسسه همشهری
مدیر مسئول: محسن مهدیان
مدیر دانا: محسن معمار
مدیر تحریریه:
سیدمحمدجنتی صادقی
معاونان سردبیر:
شهرام فرهنگی، علی عمادی
شاهین امین، حامد فوقانی
مدیر فنی: حامد بزدانی
مدیر هنری: مهدی سلامی
مدیر عکس: امیر پناهپور

حضرت امیر المؤمنین علی:
زاهد در دنیا کسی است که حرام بر صبرش غلبه
تکند و حلال از شکرش باز ندارد.

اذان ظهر: ۱۲:۱۳ | غروب آفتاب: ۱۸:۱۲
اذان مغرب: ۱۸:۳۰ | نیمه شب شرعی: ۲۳:۳۱
اذان صبح فردا: ۴:۵۰ | طلوع آفتاب فردا: ۶:۱۴

پدربش آگهی: ۸۳۳۲۱۰۰۰
چاپ: همشهری
تلفن: ۰۲۰-۲۸۰۷۵۰۰
توزیع و اشتراک: موسسه نشر گستر امروز نیون
تلفن توزیع: ۰۲۱-۶۱۹۳۳۰۰۰
تلفن اشتراک: ۰۲۱-۶۱۹۳۳۱۱۴

۵ میدان در یک میدان

چهارراه حسن آباد، میدان سیدروس طباطبایی پور هشت گنبدان، میدان ملک‌المتکلمین، میدان پهلوی و پس از انقلاب اسلامی، میدان ۳۱ شهریور و بار دیگر میدان حسن آباد اینها نام‌های گوناگون میدانی در مرکز تهران است که یکی از قرینه‌ترین ساختمان‌ها را در محیط خود دارد. میدانی که بخشی از اولین‌های تهران را به خود دیده و حالا دلش می‌خواهد آنها را برای شما هم تعریف کند.

تاریخ

این محله در دوره قاجار، در غربی‌ترین بخش پایتخت واقع بود؛ باغی بزرگ و مضاف در تصرف میرزا یوسف‌خان مستوفی‌الممالک از مردان سیاست و از نامداران قجری. او از قرن جدید، تنها تا سال ۱۳۰۳ را به چشم دید و پس از درگذشتش، اینجا به پسرش، حسن خان مستوفی رسید و وقتی این محله شکل گرفت، نام حسن آباد را روی آن گذاشتند.

چرا میدان؟

در سال‌های اول پهلوی، وقتی قرار شد تهران نووار شود، کریم‌آقا بودرجمهری، شهردار تهران، سفارش طرح تبدیل چهارراه حسن آباد به میدان را به معماران بر جسته ارمنی، قلیچ باقلان‌زاد و لئون تادوسیان سپرد و بعد از مدتی، چهارراه به میدانی با شعاع ۴۵ متر با ۴ ساختمان در گرداگردش همراه با ۸ گنبد ساخته شد؛ میدانی با ساختمان‌هایی قرینه و تلفیقی از معماری غرب و ایرانی. ساخت میدان، ساختمان‌ها و گنبد‌ها را به سال ۱۳۰۹ نسبت داده‌اند.

چرا ملک‌المتکلمین

میرزا ناصرالله ملک‌المتکلمین یکی از مشروطه‌خواهان بود که با مقالات و سخنرانی‌های انتقادی خود علیه استبداد، به نام‌بیادگری تبدیل شده بود. او پس از به‌توب‌بستن مجلس و در راه آزادی خواهی، اعدام شد. مجسمه‌ای به ستم‌ری از او ساختند و آن را وسط میدان حسن آباد قرار دادند. از آنجا که شاهان قجری و پهلوی چشم دیدن هم را نداشتند، نام قجری حسن آباد را به میدان ملک‌المتکلمین تغییر دادند. پس از انقلاب اسلامی این مجسمه را از میدان برداشتند.

گورستان

در عهد قاجار گورستانی در ضلع شمال غربی میدان حسن آباد داشت که به خصوص در سال‌های گسترش و باسپار بر رونق بود. این گورستان در سال ۱۳۱۷ ویران شد. اما جسم بی‌جان کسانی چون میرزا ضای کرمانی، قائل ناصرالدین‌شاه و میرزا ضای کلهر، خوشنویس قاجار را در خود جای داده بود. برخی می‌گویند سر بریده میرزا کوچک‌خان هم مدتی در این گورستان آرامید و دوباره به رشت منتقل شد.

تغییرات

در طول این سال‌ها تغییرات کوچک و بزرگی در این میدان رخ داده‌است. مثلا وقتی سال ۱۳۵۰ کار همت ساختمان‌های میدان آغاز شد، یکی از ساختمان‌های چهارگانه در میدان فروریخت و به‌جای آن ساختمانی شیشه‌ای ساختند و به بانک ملی دادند، اما دوباره در دیگر بازسازی، نمای آن ساختمان دوباره به شکل قرینه دیگر ساختمان‌ها بدل شد.

اکنونش

اکنون زیرگذری در این میدان بنا شده که خودروها را از خیابان حافظ به سمت پارک شهر هدایت می‌کند. در واقع این میدان شکل میدانی‌اش را تا حدی از دست داده و بیشتر به یک چهارراه شبیه است. این میدان خاطر انگیز، این روزها بورس فروش ابزار و برآلات است و برای خرید میلمان اداری نیز باید به این میدان مراجعه کرد. بورس فروش کاموای رنگارنگ هم در این میدان است.

حلیم یکی از غذاهایی است که خوردنش در ماه رمضان رونق می‌گیرد. حتی ممکن است مردم برای آن، صف هم بایستند

شهر رمضان

تهران در ماه مبارک، حال و هوای متفاوتی دارد و ساعات پیش از افطار، سرزندگی روح بخشی پیدا می‌کند

ماه رمضان بوی مخصوص خودش را دارد؛ بویی که با سفره و مغازه‌ها سلوغ تر، ماشین شخصی‌ها و تاکسی‌ها، ایستگاه‌های اتوبوس و مترو تند و تند بر و خالی می‌شوند و مردم کیسه‌های خرید به‌دست با عجله پیاده‌روها را پشت سر می‌گذارند که در به افطار نرسند. هر قدر ساعت به اذان مغرب نزدیک‌تر می‌شود، عطر بیشتری در هوا می‌پیچد؛ از سر سفره افطار، از اذان و از رینا. آنجاست که عطر رمضان را فرو می‌بری و گوش می‌دهی به صدای «الحسب، الجلیل، الکریم، الرغیب، المجیب، الواسع...». یکی از روزهای ماه مبارک گذری داشتیم به خیابان‌ها و محله‌های تهران تا ببینیم رمضان امسال چگونه رمانی است.

فاطمه عباسی

ماه رمضان بوی مخصوص خودش را دارد؛ بویی که با سفره و مغازه‌ها سلوغ تر، ماشین شخصی‌ها و تاکسی‌ها، ایستگاه‌های اتوبوس و مترو تند و تند بر و خالی می‌شوند و مردم کیسه‌های خرید به‌دست با عجله پیاده‌روها را پشت سر می‌گذارند که در به افطار نرسند. هر قدر ساعت به اذان مغرب نزدیک‌تر می‌شود، عطر بیشتری در هوا می‌پیچد؛ از سر سفره افطار، از اذان و از رینا. آنجاست که عطر رمضان را فرو می‌بری و گوش می‌دهی به صدای «الحسب، الجلیل، الکریم، الرغیب، المجیب، الواسع...». یکی از روزهای ماه مبارک گذری داشتیم به خیابان‌ها و محله‌های تهران تا ببینیم رمضان امسال چگونه رمانی است.

پر قند محبوب

نمی‌شود که ماه رمضان بیاید و زولیا و بامیه نداشته باشیم. سبزی‌ترین خوراکی ماه مبارک، همین زولیا و بامیه است. از سوپری‌ها گرفته تا قنادی‌ها، همه جا می‌شود این شیرینی محبوب و پر قند را پیدا کرد.

مکت

عطر نان تازه

نان تازه برای افطار، چیزی مثل زولیا و بامیه است. آدم‌ها ساعت‌ها صف می‌ایستند تا با دست پر و عطر نان به‌خانه‌ها بروند و خودشان و عزیزانشان با نان تازه روزه را باز کنند. همه می‌دانند ماه رمضان نانواهایی با سلوغ می‌شوند؛ اما با این حال ساعت‌ها صف‌ها برای نان می‌خزند. افطار بدون نان تازه صف‌ناردار.

حلیم در همه جا

حلیم یکی از غذاهایی است که خوردنش در ماه رمضان رونق می‌گیرد. حتی ممکن است مردم برای آن، صف هم بایستند. هم مقوی است، هم آدم را سیر می‌کند و هم خوشمزه.

نیروی کمکی

تقاضای حلیم در ماه رمضان، چنان زیاد است که مغازه‌ها کفاف نمی‌دهند و ده‌ها چرخ‌های زیادی در گوشه و کنار شهر علم می‌شوند تا مردم بدون حلیم سر سفره افطار ننشینند. البته که به توصیه‌وزارت بهداشت و اتحادیه این صنف برای حفظ سلامتی بهتر است از رستوران‌ها و مراکز مجوزدار حلیم را تهیه کنیم.

خورندنی حیاتی

نان و پنیر و سبزی، یک افطار کلاسیک و پرفایده و خواستنی. از میان همه آن صف‌هایی که در ماه رمضان ایجاد می‌شود، سبزی‌فروشی‌ها را هم می‌توان نام برد. به پنیر و سبزی تازه، نان داغ که اضافه شود، بهترین افطاری جهان می‌شود.

فصل خرید

بسطا خرید اقلام و خوراکی‌ها مثل رشته‌خوشکار در ماه رمضان داغ است. به‌صورت سنتی، بازار خرده‌فروشی در بخش خوراکی‌ها، حساسی در این ماه عزیز رونق می‌گیرد.

خوراکی‌های رضانی

بعضی خوراکی‌ها را فقط در ماه رمضان است که می‌شود در جاهای زیادی پیدا کرد. انواع کلوچه و نان شیرمال در این ماه عزیز مشتری‌های خودشان را دارند؛ چون افطار با آنها بیشتر می‌چسبد.

ادعوی استغفار

دعای روز چهاردهم ماه مبارک رمضان
بسم الله الرحمن الرحيم
اللهم لا تؤاخذني فيه بالذنوب التي اقبلتني فيها من الخطايا واليهفات ولا تجعلني فيه غرضا للبلايا والافات بعزتك يا عز المسلمین.

به‌نام خداوند بخشاينده مهربان
ای خدا در این روز مرا به لغزش‌هایم مؤاخذه مفر ما و عذر خط و خطاهایم بپذیر و مرا هدف تیرها و آفت‌های عالم قرار مده به حق عزت و جلالت ای عزت‌بخش اهل اسلام.

تهران نامه

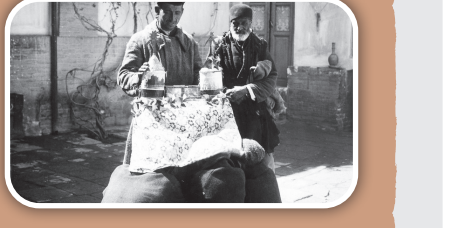

تعیین وقت افطار در طهران

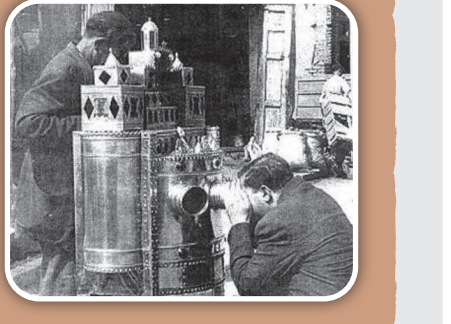
در دوره قاجار که هنوز رادیو و تلویزیون شروع به کار نکرده بود و صدای اذان از مناره و مأذنه مساجد پایتخت پخش نمی‌شد، شیوه‌های سنتی برای بیدار کردن مردم در سحرگاه و آگاه شدن آنها از موعد افطار رایج بود. در عهد قاجار برای آنکه تهران نشین‌ها و اهالی قریه‌های اطراف تهران به راحتی از وقت سحر و افطار آگاه شوند، حکومت از شیوه شلیک توپ بهره می‌برد، اما قبل از ماجرای توپ در کردن در میدان‌های ارگ و توپخانه، برخی از اهالی پایتخت برای آگاهی از وقت افطار به شیوه‌های مختلفی متوسل می‌شدند؛ برخی از مردم برای تشخیص وقت افطار از شیوه «کاه‌زردی» استفاده می‌کردند؛ به این معنی که اگر زردی کاه روی دیوار دیده نمی‌شد، هنگام افطار فرا رسیده بود. رسم «چشم خروس» هم بود که اگر چشم خروس از حالت گرد به حالت خطی در می‌آمد، زمان غروب آفتاب و افطار بود. یک رسم کمتر شنیده شده هم این بود که سایه چراغ گردسوز باید زیر چراغ قرار می‌گرفت تا وقت افطار برسد.

تهران مصور

جعبه جادویی تهران قدیم

سال ۱۲۷۸ مظفرالدین‌شاه قاجار، جعبه جادویی «شهر فرنگ» را از پاریس به تهران آورد و به دربار برد. شهر فرنگ، شهر کوچکی بود که می‌توانستید از دریچه قوطی استوانه‌ای شکلی، عجایب ایران و سایر سرزمین‌های دور و نزدیک را در آن تماشا کنید. آوازه جعبه شهر فرنگ در تهران پیچید و استادان ایرانی هم نمونه‌هایی از آن ساختند. از آن زمان یکی از شغل‌ها، گرداندن شهر فرنگ در کوی و برزن بود. صاحب شهر فرنگ «شهر فرنگی» نامیده می‌شد. شهر فرنگی معمولاً عکس‌های زیبایی رنگی یا سیاه‌سفید از شهرهای اروپا، عجایب جهان و نیز حیوانات راز مجله‌های خارجی در می‌آورد و آنها را به‌صورت طومار بلندی به هم می‌چسباند و برای نمایش آماده می‌کرد.

شهر فرنگ؟
شهر کوچکی بود که می‌توانستید از دریچه قوطی استوانه‌ای شکلی، عجایب ایران و سایر سرزمین‌های دور و نزدیک را در آن تماشا کنید.